

SPETS NYTT

NR. 1

2000

FOTO: PER KORSMO

NORSK SPESIALKLUBB FOR FINSK SPETS
OG NORRBOTTENSPETS

Innholdsfortegnelse

Styre- og utvalgsoversikt, NSFN	4
Hei alle sammen, <i>en glahilsen fra Valdres</i>	6
Spets avl	7
Avlskriterier	17
Endringer, omorganiseringer og andre nye ting	18
Rapport fra en jaktprøve litt uten om det vanlige	19
1999 – en liten oppsummering	21
Årets største spets utstilling	22
Innstilling til regler for arrangering av Norgesmesterskap for halsende fuglehunder	23
En foreløpig oversikt over hvem som er kvalifisert til NM 2000	24
Så er vi i gang igjen	26
Kåring av årets spets	27

Foto forside: Aaberg
Bitu og Norma

Foto bakside: Roy Nilsen
Her er det ingen ting å si på innsatsen.

Årsmøte I 2000

Tid: 15.00
Sted: Skaslien Gjestgiveri, Kirkenær
Saker: I henhold til vedtektene

Middag: Etter årsmøtet arrangeres det middag.
Påmelding: Meld deg på til Bengt Sundkøien, tlf: 63 85 07 12 eller
67 80 40 17.

Overnatting bestilles direkte hos Skaslien Gjestgiveri, Kirkenær, tlf: 62 94 77 11.

STYRE- OG UTVALSGOVERSIKT, NSFN

Funksjon og Navn	Adresse	Telefon
Leder		
Per M Korsmo	Øvre Lunden 8, 0594 Oslo	22650763 Priv / 90144670 Mob
Nestleder		
Bjørn Kenneth Nilsen	Skytterløkka 11, 3600 Kongsberg	91645485
Sekretær /Kasserer		
Bengt Sundkøien	Maurstien 5, 1930 Aurskog E-Post: bengt.sundkoeien@var.no	63850712 Priv / 95287739 Mob 67804017 Arb / 67804030 Fax
Styremedlemmer		
Ole Jørgen Klaseie	Østsinnilinna 72, 2870 Dokka	61111166 Priv / 91101182 Mob
Jan Jansen	Haugsbakkveien, 2770 Jaren	61329777
Varamedlemmer		
Bjørn Bryng	Eikeveien 80, 3122 Tønsberg	33368259 Priv / 91387484 Mob
Tron Olav Tinnes	Vindalringen 70, 3728 Skien	35545650 Priv / 94257675 Mob
Avlsråd Finsk Spets		
Leder		
Karin Ruus	Ask Gård, 1482 Nittedal	67071706 Priv
Medlem		
Per M Korsmo	Øvre Lunden 8, 0594 Oslo	22650763 Priv / 90144670 Mob
Avlsråd Norrbottenspets		
Kenneth Hansen	Leirhågen, 8632 Skonseng E-post: keha2@online.no	75148292 Priv / 75124812 Arb
Medlem		
Jan Jansen	Haugsbakkveien, 2770 Jaren E-Post: Jaj.jansen@c21.Net	61329777
Jaktprøveutvalg		
Leder (Kontaktperson Trøndelag og Nord-Norge)		
Knut Østmo	7120 Leksvik E-post: knut-oes@online.no	74857637 Priv
Kontaktperson Sør-Norge		
Armand Sønsterud	2250 Roverud	62826458 Priv / 91123287 Mob
Medlem		
Roy Nilsen	Skutlesvegen 46, 57 Voss E-Post: roy-nils@online.no	56516320 Priv / 90974142 Mob 56519455 Arb / 56519459 Fax
GK (NKK oppnevnt utvalg, behandler eventuelle klager ved jaktprøver)		
Dagh Bakka	Heliroveien, 2800 Gjøvik	61177555 Priv / 95087195 Mob 94173943 Mob / 61170902 Fax 62826458 Priv / 91123287 Mob
Armand Sønsterud	2250 Roverud	62826458 Priv / 91123287 Mob
Arrangementskomite Trøndelag		
Leder		
Bjørnar Rasch Nilsen	Langmyrveien 21, 7112 Hasselvika	73854204 Priv / 90147682 Mob
Medlemmer		
Tor Ivar Sundseth	Slettenveien 7, 7168 Lysøysundet	72529503
Tore Bjørnbet	Gamle-Lina 29, 7028 Trondheim	73937342 Priv / 92219812 Mob
Arrangementskomite Nordland		
Per Vatnan	Søfting, 8664 Mosjøen	75187289 Priv / 91831708 Mob
Ole Johan Eivindsen	Industriveien 3, 8680 Trofors	75181503 Priv / 94170480 Mob

Revisorer

Jon Raac Røykenviken, 2760 Brandbu 61334173 Priv / 913210088 Mob
Ola K Rye Bosberg, 7070 Bosberg 72843608

Spets Nytt

Redaktør

Jan Jansen Haugsbakkveien, 2770 Jaren 61329777
E-Post: Jai.jansen@c21.Net

Medarbeider

Roy Nilsen Skutlesvegen 46, 57 Voss 56516320Priv / 90974142 Mob
E-Post: roy-nils@online.no 56519455 Arb / 56519459 Fax

Ansvarlig utgiver

Per M Korsmo Øvre Lunden 8, 0594 Oslo 22650763 Priv / 90144670 Mob

Klubbens adresse

Bengt Sundkøien Maurstien 5, 1930 Aurskog 63850712 Priv / 95287739 Mob
E-post: bengt.sundkoeien@var.no 67804017 Arb / 67804030 Fax

NSFNs offisielle Internettside: <http://www.nsfm.org>

Innmelding

Medlemskategori Pris
Ordinært medlemskap Kr 250,-
Familemedlemskap Kr 50,-
Utenlandske abonnenter av Spets Nytt Kr 175,-

Medlemskap inngås ved å betale beløpet inn på postgirokonto nummer:
0532 10 65564, Bengt Sundkøien, Maurstien 5, 1930 Aurskog. Merk giroen med hva slags medlemskap du ønsker å tegne!

Kjøp av klubbemblem

Klubbemblem i stoff Kr 50,-

Klubbemblem kjøpes ved å betale beløpet inn på postgirokonto nummer:
0532 10 65564, Bengt Sundkøien, Maurstien 5, 1930 Aurskog. Merk giroen med klubbemblem og antall!

Det vil være flott hvis noen av medlemmene selger annonser til Spets Nytt!

ANNONSE PRISER

Bakside, farvetrykk:	kr 1000,-
Innside omslag, farvetrykk:	kr 1000,-
Innside omslag, sort/hvit:	kr 500,-
Helside, kun sort/hvit:	kr 300,-
Halvside, kun sort/hvit:	kr 150,-
Kvartside, kun sort/hvit:	kr 75,-

Ved bestilling av annonser i flere nummer vil det bli gitt rabatt.
Medlemmer annonser gratis, nærings annonser henvises til ovenstående priser.

Hei alle sammen

MØ Æ TO SØTE NOBSEJENTO som gjedne vil få sende ei helsing i Spets Nytt. "Bestemor og bestefar i Åbjør" pluss "matmor" klaga bestandigt over at det æ før lite bilde tå nobs i bladet. Difor sende mø dette bilde tå uss sjølve. (Se bilde på forsiden.) F.v. Umenäsets Bitra og Rönnbäckens Norma.

Her æ mø oppi åsen å går tur. Det æ kjempemoro, før då får mø springa å jaga mus, skremme ekorn og springe om kapp. Finn mø ein fugl så bli "matmor" så stolt at ho held på å sprekke. Mø gleda uss veldig te at jakta ska begynne at.

Men fyst ska mø på utstilling ha "matmor" sagt. (Får håpe det kjem nokon kjekke nobseguta dit.)

Mø pratast!

Spets avl

Av avlsrådet, 1986

Forord

Denne gangen har jeg funnet fram et dokument fra 1986 som er skrevet av avlsrådet. Jeg har en mistanke om at det er Grete Waltoft og Hildegunn Harbo som står bak verket, hvis jeg tar feil regner jeg med å få høre det. Selv om dette er skrevet for fjorten år siden vil det grunnleggende ha samme gyldighet i dag. Det er gjort flere undersøkelser på arvbarhet og noen detaljer vil nok være annerledes i dag. Men til dere som tenker på å bruke hunden deres i avl: Les artikkelen nøye, her er det mye nyttig kunnskap å høste. Og husk at man skal ha en klar målsetning når man bruker et individ i avl. Målsetningen skal selvfølgelig være å avle hunder som er bedre enn gjennomsnittet i populasjonen. Om man lykkes er det kun framtiden som kan vise. Alle andre argumenter (økonomi, hun er jo så bra, m.m.) for å drive avl vil ikke være til rasens beste. Igjen vil jeg si les artikkelen nøye og tenk igjennom hvorfor nettopp din hund bør brukes i avl. Kan du argumentere utfra resultater, eller er det bare kjekt å ha et kull etter gromhunden? Det er summen av plusser og minuser som vil bli avgjørende. Ingen hund er perfekt og ingen hund vil noen gang bli perfekt. For hva er perfekt? Er det ikke det vi hele tiden jobber mot, og drømmer om? Men aldri får, alt kan bli bedre også våre kjære spetsers.

Roy Nilsen

DETTE HEFTET ER SKREVET TIL DERE som planlegger å bruke hunden i avl. Det inneholder informasjon om avl og avlsspørsmål som vi mener er nyttig og viktig å formidle. NSFN ble startet i 1985 og man ønsket at klubben skulle danne grunnlaget for et godt miljø av hunde- og jaktinteresserte som kunne dra nytte av hverandres erfaringer.

Klubben har nå medlemmer over hele landet, og på tross av store avstander har den vist seg å være livskraftig. Etter hvert har vi sett behovet for å organisere avlsarbeidet med finsk spets og norrbottenspets. Vi har altfor mange eksempler på raser som er blitt ødelagt p.g.a. uvetting avl. Spesielt utsatt er de rasene som er blitt populære både som selskaps- og brukshunder. Selv om alle er enige om at finsk og norrbottenspets skal være jakthunder, er vi dermed ikke gitt et godt resultat.

Populasjonen av finsk spets i Norge i dag, er av en jevn god kvalitet, og vi har alle muligheter for å lykkes med å bevare god kvalitet, og vi har alle muligheter for å lykkes med å bevare spetsen som en sunn og god jakthund. Det er flere fordeler med å starte avlsarbeidet allerede nå (i 1986); bl.a. har vi en liten og oversiktlig

populasjon, et godt miljø blant hundeeierne og en felles målsetting om å ta vare på den gamle nordiske jaktformen med halsende fuglehund.

Hvem har ansvaret for en riktig avl?

Vi har i dag en hundeklubb i vekst og utvikling, og alt vårt arbeide bygger på frivillighet hos medlemmene. Når det dreier seg om avl og oppdretterspørsmål er det nettopp den enkeltes ansvarsfølelse man må stole på. Noen mener kanskje det er naivt, men vi håper at det er mange som er takknemlige for å ha en god jakt- og turkamerat. Vi har derfor tro på at det bør gå an å gå veien om frivillighet, og at vi når det er nødvendig lar egeninteressene vike for fellesinteressene. Vårt mål er at alle som tenker avl, skaffer seg størst mulig viten og er i besittelse av objektivitet overfor egenskapene hos sin egen hund.

Seriest avlsarbeide må baseres på kunnskap og viten, godt samarbeide, og lojalitet hos spetseiere. For å prøve å unngå unødvendige misforståelser som kan ødelegge vårt felles avlsmål, må vi alle være villige til å sette oss inn i saken, få kunnskap om avlen før vi går inn i en diskusjon med sterke meninger. Det er vel kjent fra andre miljøer hvor snart det er å ryke uklar og splitte opp en klubb p.g.a. ulike synspunkter innen avlsspørsmål. Det kan forklares med at det er et område der alle har sine meninger, og mange har sterke egeninteresser involvert. Ideer og synspunkter er det mange av, men de fleste bygger på tro, og ikke på viten.

I mange år er det drevet et intensivt avlsarbeide med våre andre husdyr. På få år har vi gått fra ei ku som gav lite melk til at vi i dag har av verdens mest høytytende melkekyr. Avlsarbeidet på dette området er drevet etter enkle og allmenngyldige prinsipper, og har gitt suksess. Avl er ikke noe hokus – pokus heller ikke hundeval.

Avlsmål

I all diskusjon om avlsopplegg, er det nødvendig å vite hva en vil fram til – avlsmålet. Uten et godt definert avlsmål er det umulig å finne et avlsopplegg som de fleste brukerne er enige i. Avlsmålet må være definert i hva vedkommende dyreslag skal produsere eller gjøre, og det må bygge på langsiktige vurderinger. Dersom et avlsmål må endres med korte mellomrom kan det være vanskelig å oppnå særlig mye med avlsarbeidet. I avlsarbeidet med større dyr er for eksempel 10 år regnet for en heller kort periode. Det sier noe om hvor vanskelig det kan være å sette opp et avlsmål.

Som et spesielt avlsmål, kan en se reduksjon eller fjerning av arvelige defekter. Dette er som oftest et mål alle kan bli enige om. Det kan likevel oppstå diskusjon fordi det ikke alltid er like klart om en defekt har en enkel nedarving og det kan være diagnoseproblem. For visse hunderaser kan det være spesielle problem fordi rasepreget har en overordna betydning, og visse rasetrekk kan av enkelte bli regnet som defekter.

Avlsmål for spets

Alle hunderaser så nær som border collie, har sin rasestandard. Dette er en skriftlig beskrivelse av hvordan eksteriøret til en rasetypisk hund skal være.

For de ulike jakthundrasene, finnes det respektive jaktprøver. Jaktprøven skal være så lik som mulig en vanlig jaktsituasjon. For de halsende fuglehundene skjer dette ved at hund og fører går inn i et jaktterreng, og de følges av en dommer. Dommeren noterer underveis hvordan hunden arbeider, og det vilt den finner. Etter at jaktprøven er ferdig, summeres hundens ulike prestasjoner, og alt etter hvor godt den jaktet, kan den få fra 0-100 poeng.

Når vi driver vår private avl, må vi:

- ✓ Søke å bruke hunder som går inn under standarden for FS/NS
- ✓ Søke å bruke gode jakthunder
- ✓ Bruke sunne og friske hunder
- ✓ Bruke hunder med godt gemytt

Avlsmålet bør etter vår mening inneholde følgende hovedpunkter; en populasjon spets av sunne instinkt sikre dyr med gode jakttegenskaper, godt gemytt og eksteriør etter rasestandarden. Den nærmere spesifiseringen av dette avlsmålet er det vi må diskutere.

Avlsmetoder

I husdyravlen snakker vi om krysningsavl og reinavl. Det har nok lite for seg å snakke om planmessig krysningsavl når det gjelder halsende fuglehunder. Rett nok er det 2 aktuelle raser, men i dag har vi gode muligheter til å drive avlsarbeidet innen hver av rasene. Det viktigste spørsmålet er derfor hvordan en kan finne frem til de beste dyra innen rasen.

Utvalg av avlsdyr kan gjøres på flere måter:

- ✓ Utvalg etter avstamning
- ✓ Utvalg etter egne prestasjoner – fenotypen
- ✓ Utvalg etter søskenes prestasjoner
- ✓ Utvalg etter avkom sine prestasjoner – avkomgranskning

Disse utvalgsmetodene kan brukes hver for seg, eller i kombinasjoner. Som regel vil utvalget skje i flere steg der det blir gjort nytte av alle tilgjengelige data etter hvert som de finnes.

Når det systematiske avlsarbeidet er i gang, er det alltid aktuelt med utvalg etter avstamning. Hvorvidt det skal brukes utvalg etter søsken, avkom eller bare egne prestasjoner, blir bestemt av i hvor sterk grad de aktuelle egenskapene er arvelige, og hvilke opplysninger som er tilgjengelige. Det siste er igjen avhengig av hva som

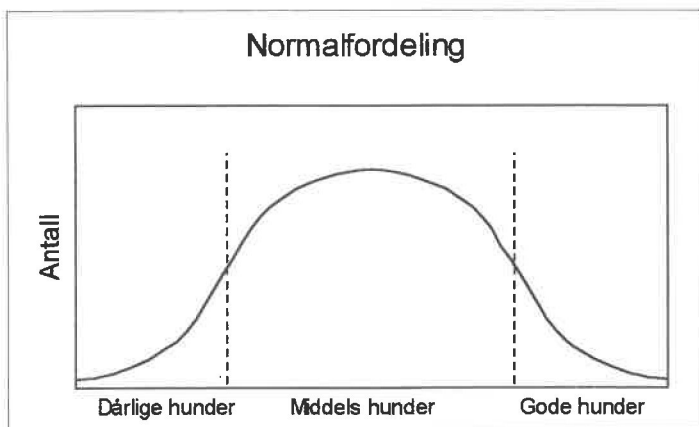
kan registreres, strukturen i vedkommende dyrehold, og organiseringen av avlsopplegget. Som regel er spørsmålet om hvor sterk arvelig egenskapen er utgangspunktet i slike vurderinger.

Til nå er utvalget av avlshunder for det meste basert på hundens egne prestasjoner og prestasjonene til foreldrene. Dersom man også hadde opplysninger om avkom og /eller søsknene sine prestasjoner, og på den måten får inn mer informasjon om den aktuelle hunden, vil en kunne foreta et sikrere utvalg.

Hvordan avler vi gode hunder?

Når vi skal drive et avlsarbeide, må det omfatte alle hunder. For vår del er det mest aktuelt å ta utgangspunkt i alle norske hunder. Dess flere hunder det er innen populasjonen, jo flere har vi å velge blant. Derfor er det en stor fordel for oss å ha et samarbeide med Finland og Sverige både når det gjelder kjøp av valper, og bruk av avlsdyr.

Snakker vi om hvordan spets populasjonen i Norge er, mener vi hvordan gjennomsnittet av hundene er. I en populasjon vil det være noen få hunder som er svært dårlige, mange vil være middels bra, og få vil være svært gode. Dette kalles en normalfordeling.

Figur 1. Vi ser at jo bedre hundene blir jo flere hunder blir det, til et vist punkt. Når man har nådd den kvaliteten som de hunden som befinner seg midt på kurven innehar blir det stadig færre hunder.

Plukker vi ut avlshunder fra det området på kurven der det er mest hunder, dvs. blant de hundene som representerer middelet i populasjonen, vil ikke hundene forandre seg fra generasjon til generasjon. Det er fordi disse hundene har en blanding av både gode og dårlige arveanlegg, som når de forskjellige hundene

parres med hverandre, av og til vil resultatene i svært gode eller dårlige kombinasjoner og for det meste i middels bra kombinasjoner.

Eneste måten å få fram gode valpekull, er å bruke gode foreldre dyr. Eplet faller som kjent ikke så langt fra stammen. Ved å bruke avlsdyr som er bedre enn middelet i populasjonen mot høyre, dvs. at man får en bedre gjennomsnittshund enn hva man hadde. Dette vil si at vi har avlsmessig framgang.

$$\text{Avlsmessig framgang} = \frac{\text{sikkerheten i avlsutvalget} \times \text{intensiteten i utvalget} \times \text{arvelig variasjon}}{\text{generasjonsintervallet}} - \text{innnavl}$$

All fremgang er basert på at man velger ut enkelte dyr av populasjonen til å være avlsdyr mens andre ikke brukes i avlen (seleksjon). For at avlsarbeidet skal bli effektivt må vi ha nok hunder å velge mellom. Vi må ha råd til å avle kun på de beste dyra.

De avlsmetodene som en kan bruke for å få avlsmessig fremgang, er systematisk å parre hunder med høye avlsverdier, og så velge ut valper etter disse parringene til å bli foreldre dyr i neste omgang. Videre kan det tenkes å bruke nye opplysninger som kommer til om hundens prestasjoner og opplysninger om søsken og eventuelle avkom i flere steg. Det vil på denne måten bli stadig sikrere avlsverdier etter hvert som det kommer inn flere opplysninger.

Litt praktisk avl

Tispene har som regel brunst (løpetid) 2 ganger i året (finsk spets vanlig med 1 gang i året). Cirka 15 dager (+ - 5 dager) etter første blødningsdag er tispa paringsvillig (finsk spets vanlig med 14-17 dag etter første blødning). Da vil det løsne egg fra eggstokken, og dersom tispa blir parret, vil sædceller smelte sammen med eggene i egglederen. Grunnlaget for et valpekull er lagt. Eggene vil så feste seg i livmoren, og vokse der i ca 64 dager. I mens kan vi fundere over hvilke egenskaper de kommende valpene vil få; blir de gode jakthunder, får de bra eksteriør, blir de harmoniske familiemedlemmer?

Fra den dagen vi valgte hannhund til å parre tispa vår, vet vi noe om de valpene som planlegges. All den arvelige informasjonen ligger gjemt i den befruktede eggcella, og legge grunnlaget for mye av hundens egenskaper.

Slektskap

Vi har nok alle sett gjennom stamtavla til vår nyanskaffede valp, og hurt på om vår hund vil gjøre det like bra som eventuelt bestefar som kanskje både var jakt- og utstillingschampion. Vi skal nå se litt på hvordan slektskapsforhold kan gi oss et godt bilde av de arvelige egenskapene vår egen hund måtte ha. Siden valpen har

fått halvparten av arveanleggene fra mor og halvparten fra far, sier vi at den er 50 prosent i slekt med hver av foreldrene. Går vi ett ledd bakover, til besteforeldrene, vil deres arveanlegg bare utgjøre 25 prosent av valpens totale arveanlegg.

Tabell 1. Slektskapsforhold

Hunden til helsøsken	=	1/2	=	50%
Hunden til halvsøsken	=	1/4	=	25%
Hunden til søskenbarn	=	1/8	=	12,5%
Hunden til foreldre	=	1/2	=	50%
Hunden til besteforeldre	=	1/4	=	25%

Arv og miljø

Hunden vår er et produkt av arv og miljø. Dens utseende og oppførsel er både påvirket av de arveanlegg den har, og hvordan den blir behandlet. For noen egenskaper er det lett å se hvilke arveanlegg hunden har, mens andre egenskaper som ligger i den kan være godt gjemt for oss.

Eksempel: Egenskaper (arveanlegg) som er lette å se, er for eksempel farge, pelskvalitet, antall tenner, eksteriør. Arveanlegg som kan være vanskelige å se, er de som går på hundens prestasjoner.

Eksempel: Årsaken til at en hund er nervøs kan være dårlig behandling (miljø), eller dårlige arveanlegg. Slike miljøeffekter som sammen med arv, påvirker hundens utseende eller oppførsel, er faktor som gjør det vanskelig for oss å plukke ut riktige avlsdyr.

Eksempel: Er hunden vår rak og fin i holdningen vanligvis, eller er det bare fordi vi gjemmer en godbit i neven? Med et enkelt knep, skjuler vi for andre at den egentlig er salrygget, og lar dermed miljøeffekter overskygge hundens virkelige anlegg, de anlegga som kan komme til syne i hundens avkom.

Dessverre er det et utall av slike knep man benytter seg av når man er på hundeutstilling. Noen bruker spray for å få glans i dødt hår, andre bruker farge i badevannet for å få fin pelsfarge til utstillingen, andre igjen løper minst mulig med hunden for å skjule dens dårlige ganglag.

Hvorfor gjør slike knep det vanskelig for oss å plukke ut riktige avlsdyr? Jo det er fordi det er den delen av egenskapene som er bestemt av arv hunden overfører til avkommet sitt. Og hva skjer dersom vi med god hjelp av slike knep får premie? Ingenting drastisk skjer før den dagen vi bestemmer oss for å avle på hunden. Til da er det bare også. Og ikke bare det, vi lar arveanlegg som er uønska spre seg i rasen.

Arvbarhet

Vi har allerede nevnt at hundens egenskaper (fenotypen) er bestemt av arv og miljø, og til nå har vi tatt for oss enkle egenskaper hos enkeltdyr. Når vi arbeider

innen en gruppe dyr, en populasjon som for eksempel finsk spets populasjonen i Norge og vil plukke ut gode dyr til avl, trenger vi redskap til å hjelpe oss med dette. Et viktig talluttrykk i denne sammenhengen, er arvbarheten, som er den del av den totale variasjon mellom hundene som skyldes arv.

Formel:

$$\text{Arvbarhet} = \frac{\text{Variasjon som skyldes arv}}{\text{Variasjon som skyldes arv} + \text{variasjon som skyldes miljø}}$$

Arvbarheten er et forholdstall (brøk) som varierer mellom 0 og 1. Er arvbarheten 1, betyr det at arven er årsak til all variasjon (forskjell mellom dyr) i vedkommende egenskap, men en arvbarhet på 0 betyr at all variasjon fra dyr til dyr er fullstendig bestemt av miljøet.

En egenskap som har lav arvbarhet, er vanskelig å forbedre gjennom avlsarbeid fordi så stor del av forskjellen mellom hundene skyldes miljø. Det er vanskelig å se arveanleggenes effekt på egenskapen. Vi kan redusere innvirkningen av miljøeffekter, og på den måten oppnå høyere arvbarheter.

Her nevner vi noen slike tiltak:

1. Gjøre gjentatte målinger og registreringer på samme hunden
2. Bruke en vel definert måleskala
3. Bruke måleskalaen likt

Eksempel 1: Når vi går på utstilling og jaktprøve, vil vi oppnå forskjellige resultater hver gang. Det kan for eksempel skyldes at hunden vokser og utvikler seg, at den er i røyting mens den ellers har fin pels, at er utav form slik at den ikke jakter bra, osv. Et utstillings-, eller jaktprøveresultat trenger ikke være representativt for hunden. Ved å vise hunden flere ganger, vil gjennomsnittet av alle resultatene gi et bedre bilde av hundens egenskaper, enn om man bare går en gang.

Eksempel 2: Når vi får hunden bedømt på utstilling, brukes rasestandarden til måleskala, og på jaktprøve er det jaktprøvereglene som bestemmer poengsettingen. Bedømmelsen blir mest nøyaktig der vi kan måle egenskapen i cm eller minutter, slik man gjør for skulderhøyde og varigheten av en los (halsing). Mange andre egenskaper som blir bedømt, kan ikke måles i eksakte verdier. Dette gjelder for eksempel hodeform, beinvinkling, lydighet og samarbeide med fører osv. Derfor er det svært viktig at måleskalaen – rasestandarden og jaktprøvereglene – forteller klart hva som er ønskelig så tydelig som mulig.

Eksempel 3: Dette punktet hører nøye sammen med det foregående i det at det en vel definert måleskala er enklest å lære og bruke. Siden bedømmingen av visse

egenskaper til en stor grad kan påvirkes av smak og behag, og derfor ikke gir eksakte verdier, er det svært viktig at det er en god dommeropplæring.

Ved å øke arvbarheten på egenskapene, dvs. å redusere miljøeffektene, vil en få større effekt av å bruke utstilling- og jaktprøveresultater til å plukke ut avlsdyr.

Jaktprøvenes bruksverdi

Når vi skal plukke ut avlsdyr, er de viktigste egenskapene vi må ta hensyn til hvordan hunden fungerer i en virkelig jaktsituasjon. Dette lar seg vanskelig måle på andre måter enn ved bedømming slik det blir gjort på jaktprøvene. Slik skjønsmessig dømming gir opplysninger som er godt egna til utvalg av avlsdyr, men en må ta hensyn til flere viktige faktorer:

- ✓ Egenskapen som er med, må ha tilknytning til en virkelig jaktsituasjon for hunden.
- ✓ Egenskapene som bedømmes må være klart definerte.
- ✓ Opplegget av prøvene må gi like forhold for alle hundene.
- ✓ Det må være gode dommerkurs.

Vi skal nå ta for oss viktige sider ved jaktprøvenes bruksverdi. Aktuelle problemstillinger omfatter spørsmål som:

- ✓ Er prøveresultatene arvelig? eller
- ✓ Hvor stor del av variasjonen mellom individene skyldes arv?
- ✓ Hvilke egenskaper i jaktprøvene kan utelates?
- ✓ Hvilken arvelig og miljømessig sammenheng er det mellom de enkelte egenskapene som inngår i jaktprøver?

Når vi i det følgende viser til eksempler på egenskaper som inngår i en jaktprøve, kan vi dessverre ikke alltid ta disse fra jakt med halsende fuglehund. Det er fordi vi ikke har resultater fra beregninger av jaktprøveresultater på spets. De eneste jaktprøveberegningene som er gjort til nå, er en på en engelsk setter. Det er Odd Vangen ved Institutt for Husdyravl, NLH, som har gjort dette arbeidet for Norsk engelsk Setter Klubb (NESK). Hans resultater har bl.a. ført til at NESK har forandret på sine jaktprøver for å oppnå bedre nytteverdi av jaktprøveresultatene.

Vi ser først på bruken av poengskalaen, og på hvordan poengfordelingen mellom hundene er for den enkelte egenskapen. En viktig forutsetning vi må ta før vi går videre, er at vi har stor nok populasjon og mange nok dyr som går til prøve.

Noen av egenskapene som inngår i jaktprøven, skal vise normalfordeling. Dvs. at det er få hunder med dårlige resultater, mange med middels, og få med svært gode resultater for denne egenskapen. En slik fordeling kommer frem fordi det er mange forskjellige gener som virker inn.

Evne til å finne fugl, er en slik egenskap, og den beror på bl.a. hvor vidt hunden søker, hvor effektivt den søker, hvor målbevisst den søker, hvor godt utviklet luktesansen, synet og hørselen er, og hvor erfaren hunden er. For denne egenskapen kan hundene oppnå poeng fra 0 til 15. Dersom resultatene fra mange jaktprøver viser at få hunder har fått under 8 poeng, og mange har fått de høyeste poengsummene, klarer ikke jaktprøvene skille ut de få hundene som er bedre enn gjennomsnittet. Dette er enten grunnlag for en revurdering av skalabruken, eller for en utvidelse av skalaen oppover.

Andre egenskaper i jaktprøvene er såkalte enten eller karakterer. Vangen viser at apport er en slik egenskap for stående fuglehunder; enten apporterer hunden, eller den gjør det ikke. Slike egenskaper bør ikke gis poeng fra 0-10, men 0 eller 1. Noen av egenskapene i jaktprøvene, er viktigere enn andre, og dette kan man ta hensyn til ved å legge ulike vekter på de forskjellige egenskapene. På den måten unngår man at alle egenskapene teller like mye. Egenskaper som er tillagt dobbelt vekt i jaktprøveregele, er 1) evne til å finne fugl, og 2) loslengde.

Sammenhenger mellom de ulike enkeltegenskapene som inngår i jaktprøvene: Jaktprøveresultatene for engelsk setter viser at det er sterk arvelig sammenheng mellom tre egenskaper som heter jaktlyst, stil og fart, og vind og terreng. Det betyr at disse tre egenskapene i stor grad uttrykker det samme. Dette gir seg utslag i at en hund vil oppnå samme poengsummer i de egenskapene dette gjelder. I slike tilfeller bør en diskutere om en skal utelate de egenskapene som overlapper hverandre, og heller samle disse i en egenskap.

Til slutt skal vi se på hvordan jaktprøveresultatene til den enkelte hunden kan fortelle oss noe om verdien av å ha med den spesielle egenskapen i jaktprøvene. Kravet til jaktprøvene, er at vi skal finne ut hvilke egenskaper hundene vil føre videre til avkommet. De egenskapene som inngår i jaktprøvene må derfor være arvbare. Som en følge av dette krever vi at det er sammenheng i resultatene for flere prøver på samme hund for den enkelte egenskapen. Dersom en hund som er med på ti jaktprøver en sesong, får helt forskjellige poeng for den samme egenskapen, viser dette at dommerens karaktersetning beror i større grad på andre faktorer enn hunden. Vangen fant i sitt materiale at viltfinnerevne var en slik egenskap.

Som vi forstår, er det mange ting en jaktprøve må ta hensyn til for at den skal fungere tilfredsstillende. For å kunne bedømme om en jaktprøve fungerer hensiktsmessig, er det nødvendig å ha opplysninger om forhold vi har nevnt. Som sagt så har vi ikke lyktes i å få tak i dette for våres jaktprøver, men jeg håper at det finnes.

Vår situasjon i dag (1986)

Avlsrådet i NSFN ser som en viktig oppgave å informere om avl og verdien av jaktprøver og utstillinger i avlsarbeidet, slik at vi kan stå samlet i planleggingen og utføringen av avlen. Vi mener det er viktig at vi i størst mulig grad har en felles plattform å stå på slik at vi kan foreta riktige valg i framtiden. Derfor oppfordrer vi medlemmene til å sette seg inn i avl- og oppdretterspørsmål, og støtte opp om kurs og lignende som blir arrangert angående dette emnet.

Nødrep til hannhundeiere

Til nå har avlsrådet stort sett fungert som valpeformidler. Vi ønsker i større grad å kunne tilby tispeeiere hjelp med å finne passende parringshanner. Skal vi oppnå fremgang i avlen, nytter det ikke å henvise til nærmeste hannhund. Derfor ber vi dere som har hannhunder og er interesserte i å bruke dem i avlen om å gå på utstillinger og jaktprøver slik at vi kan få en objektiv bedømmelse av hundens egenskaper. Husk – dess flere resultater den enkelte hunden har, jo sikrere kan vi si noe om den. Så gi ikke opp etter ett forsøk.

Tispeeierenes ansvar

Slik det fungerer i dag, er det den enkelte tispeier som utfra ulike vurderinger, bestemmer seg for å avle. Motivene er forskjellige, og ikke alltid er de like veloverveid. Det kan være alt fra økonomiske forhold, til at tispa er høyt premiert. Dersom det i det hele tatt skal være effekt av avlsarbeidet, må vi kunne forlange at dere som tispeeiere kan begrunne at tispa bør avles på. Grunnlag for dette er bl.a. opplysninger om:

- ✓ Egne utstillings- og jaktprøveresultater
- ✓ Slektningers utstillings- og jaktprøveresultater
- ✓ Gemytt
- ✓ Sykdom/skader

Vi ønsker ikke å stå ansvarlige for å si hvilke tisper som bør avles på, og hvilke som ikke bør. Dette er praktisk umulig, og vi ønsker heller ikke å oppnevne oss til orakel som skal gi svar på slike spørsmål. Her må man selv ta i bruk sunn fornuft, se på hundens utstillings- og jaktprøveresultater, gemytt og helse i en total vurdering, og prøve å bedømme egenskapene hos sin egen hund så objektivt som mulig.

Sluttord

For at avlsrådet skal kunne være til hjelp, må dere planlegge kull i god tid, og verre villige til å reise dit en god avlshund måtte befinne seg. Vi må få beskjed om parringer i god tid for at vi skal kunne formidle en passende avlshanne. Vi formidler ikke valper etter parringer som er skjedd uten vårt vitende. Vi oppfordrer med dette alle spetseiere til å gå på utstillinger og jaktprøver, slik at vi står bedre rustet til å drive et godt avlsarbeide.

Avlskriterier

Av avlsråd for finsk spets og norrbottenspets

Følgende kriterier gjelder for anbefalt parring

Disse retningslinjer gjelder for begge kjønn, og begge raser.

1. Det må foreligge patella attest. Denne må være tatt etter at hunden har passert 12 måneder. (*Spesielt for Finsk Spets*)
2. Øyelysning for katarakt må foreligge. Samme alderskrav som for patella. (*Spesielt for norrbottenspets*)

Tannstatus og mankehøyde skal være kjent. Innavlsgrad på tenkte/planlagte parring skal være kjent (*regnes ut av avlsrådet*).

Følgende krav gjelder for utstilling- og jaktprøvepremiering:

Hvis 1. AK på utstilling, holder det at hunden er jaktprøvepremiert.

Hvis 2. AK på utstilling, må hunden ha en 1. premie på jaktprøve (*75 poeng eller mer*).

Før formidlet parring gjelder følgende kriterier

1. Samme krav til som for anbefalt jfr. pkt. 1 og 2.
2. Følgende krav gjelder for utstilling- og jaktprøvepremiering.
Utstilling: 2. AK, det ene individet må være jaktpremiert.

En hannhund kan ha inntil 20 avkom etter seg (*gjelder Finsk Spets*).

Tilleggskrav for norrbottenspets

Øyelysning skal ikke være eldre en 6 måneder, og må foreligge på begge individer i en parring. Det er unntak for hannhunder som blir øyelyst hver tolvte (12) måned, da holder det med i løpet av de tolv (12) siste månedene.

Tilleggskravene er de samme som SSF følger. Bakgrunnen for dette er at katarakt kan dukke opp nesten når som helst og nesten uansett alderer. Katarakt er vanskelig å oppdage fordi sykdommen må ha brutt ut før den kan oppdages.

Endringer, omorganiseringer og andre nye ting

VI MENNESKER LIKER AT TING HOLDER SEG sånn noenlunde slik vi kjenner dem. Alle mennesker har en viss vegring mot store eller små endringer. Når klubben jobbet frem et nytt bedømmingsgrunnlag for våre jaktprøver kom dette til syne. Ingenting negativt i det – det er bare slik vi er.

Når noe nytt kommer på banen – enten på jobben eller innen en hobby – er vi alle flinke til å finne de negative sidene ved dette. Ingenting galt med det – det er bare slik vi mennesker er.

Jeg har som utgangspunkt at skal vi bli bedre i det vi foretar oss så må vi være villige til å tørre å prøve noe nytt. Vi må begynne på en plass, og jobbe oss videre derfra. Hvis man ønsker å delta aktivt eller passivt i en forening må man akseptere til tider at man må være enige om å være uenige. Man må enkelte ganger prøve seg litt frem. Man må tørre å prøve noe nytt, men man må ha en klar målsetting på hva man ønsker å oppnå.

Klubben har som vedtektsfestet målsetting å drive utvikling av rasene våre. Hvert år må det gjøres en vurdering på hva som får flere til å være aktive med hundene sine. Jeg mener at du som hundeeier har en plikt til å stille hunden din på jaktprøve og utstilling. Klubben har i en årrekke brukt flere forskjellige virkemidler for å gjøre det litt mer spennende å stille hundene. Da klubben startet hadde vi noe som ble kalt ”Vinnerpokalen” (deles ikke ut lenger), og i de senere år har vi innført ”Årets Spets”. Alt sammen med tanke på å stimulere flere til å stille hundene sine.

Det som er et lite paradoks når det gjelder de tiltak som klubben ønsker å gjennomføre er at det er nesten alltid de samme personene som kommer med nytenkning, og det er nesten alltid de samme som kommer med ”pepper” i etterkant. Ingenting negativt i det – det er bare slik vi mennesker er.

NSFN har pr. i dag tre geografiske tyngdepunkt. Vi har et på østlandet, vi har et i Trøndelag og et i Nordland. Kanskje er tiden inne for å dele klubben inn i tre lokalklubber med et hovedstyre. Hver lokalklubb får beholde 50 % av kontingenten innen sitt distrikt – resten går til hovedorganisasjonen. Lokalklubbene har ansvaret for lokale jaktprøver, utstillinger og medlemstreff, mens hovedstyret har ansvaret Norsk Mesterskap, Riksutstillingen, Nordisk Mesterskap, jaktprøveregler, avlsråd, og Spets Nytt. I hovedstyret sitter kanskje en representant fra hver lokalklubb pluss direkte valgt leder, nestleder, sekretær og kasserer.

Målsettingen med en slik omorganisering er at flere bruker NSFN. De som ønsker å være aktive med sitt hundehold med våre raser ikke skal behøve å kjøre flere mil for å være med på en aktivitet. Kanskje vil lokalklubb bli mer aktiv hvis den kan jobbe selvstendig mot sitt nærmiljø.

Hovedmålsettingen med vår klubb er at vi skal ivareta den særegne nordiske jaktformen og våre raser. Skal vi klare dette må vi tørre å tenke nytt og akseptere at vi må prøve oss frem og lære underveis hva som er best.

På den annen side; Kanskje en skal la alt skure å gå. La ting være som de er....

En liten personlig betraktning fra Bengt Sundkøien.

Rapport fra en jaktprøve litt uten om det vanlige

Av Bengt Sundkøien

L ØRDAG 22. JANUAR KL 09.00, kjører fra Aurskog og opp til Eidskog for å bedømme ei ung Finsk Spets tise. Prøven ble avtalt for noen dager siden. Hundeføreren har alt vært på tråden. Han var redd for at snøfallet kunne skape problemer. Jeg kunne fortelle den spente hundefører at jeg nå satt i bilen og han var den andre som ringte denne dagen. Den første som ringte var en annen hundeeier som var helt på tuppet etter å starte på grunn av lavtrykket.

Hundefører og jeg møttes på avtalt sted og kl 1200 ble hunden sluppet. Til orientering kan det sies har prøven ble gått i Eidskog kommune, på gensen mot Sverige noen få mil sør/øst for Kongsvinger. Følgende skjedde under denne jaktprøve, enkelt gjenfortalt/beskrevet:

Ca kl 1215: Vi hører at hunden tar ut fugl ca 200 m foran oss og etter et par minutter begynner losen. Hunden loser jevnt men i serier. Lostetthet ca 110 pr minutt. Etter en forholdsvis grei ansmygning klarer jeg ikke å se hunden klart i kjerret den loser. Røya sitter relativt åpent i den lengste furua i dette kjerret. Røya støttes og hunder forfølger over 2 minutter. Hunden gis nøyaktig markering ut fra sporene i snøen. Går fra los stedet kl 1230.

Ca kl 1245: Langt unna prøvegruppen høres ny los. Løstetthet ca 120 pr minutt. Etter en lang ansmygning har hunden igjen los på ei lita røy. Og denne sitter godt. Jeg tilkaller hundefører og ber han om å støkke røya. Etter mye konglekasting, treristing og skriking flytter røya seg ca 200 meter. Hunden og fuglen er framme ved det nye treet nesten samtidig. Full tid, perfekt markering. Det tok oss bortimot 20 minutter for å få fugelen til å reise.

Ca kl 1315 – fornyet los. Full tid og perfekt markering. Det var litt lettere å få røya til å reise nå, kun fire kongler som traff henne direkte. Nå flytter røya igjen litt over 200 meter, og på ny er hunden der

Ca kl 1330 – fornyet los II. Losstedet er ca 100 meter fra et avlangt skogstjern. Etter nesten full tid går vi i vanlig gangfart inn på losen og vedder på hvem som ser røya først. Røya sitter midt i ei gammel furu – helt åpent! Igen perfekt jobb og perfekt markering. Etter full tid støkker røya – og nå reiser hun takk og pris så langt at hunden ikke finner henne igjen. Men en meget bra forfølgning (over 4 minutter).

Vi endrer kursen noe og går langs en furukledd åsrygg. Området vi går i er nesten ren furuskog rundt noen små tjern og grantapper. Tidlig på høsten der dette skikkelig blåbærland.

Ca kl 1410 – Los. Langt unna oss. Vi beveger oss mot losstedet og finner snart ut at hunden står på solsiden av åsryggen. Midt i blant grov furu. Siste delen av ansmygningen gjøres meget forsiktig. Inne mellom grove furulegger ser jeg hunden som loser mot er stor tiur. I et lite øyeblikk ser tiuren ned på meg før den tar til vingene. Full tid, perfekt jobb og forfølgninger starter.

Ca 1425 – Los igjen. Vi følger hundens spor fra losstedet og kan se ut fra sporene at hun har holdt meget høy fart. Sprang på flere meter nesten hele veien. Avstanden fra den opprinnelige losplassen er ca 400 meter i grov furuskog. Hunden står å loser der grovskogen og middels ungskog møtes. Der sitter også tiuren. Fornytt los igjen. Perfekt jobb av hunden. Tiuren støkkes og full forfølgning.

Hunden kommer inn og spinner ut i et nytt søk. Hundeføreren begynner nå å bli stille, merkelig stille. Da jeg sier til han at nå tror jeg at det begynner å bli en del poeng, titter han usikkert på meg å spør: ”Tror du jeg får en første ?”

Ca kl 1450 hører vi en stor fugl lette fra et tre. Og ca kl 1455 begynner hunden å lose. Vi går mot losen og helt inn til treet. Vi finner igjen fugl men noe tiurmøkk.

Prøven avsluttes kl 1500 og hunden lar seg villig koble. Hunden har holdt høy fart under hele prøven. Søksrunder på mellom 5 til 15 minutter.

Når vi kommer frem til bilen tar vi oss kaffe, Jeg regner igjennom prøven og går igjennom hendelsesforløpet med hundeføreren. Poengsummen? jeg kom frem til 86 poeng og en klar første. Værforholdene denne dagen var spesielle. Lavtrykk, lett snøfall, -8 grader og nesten ikke vind. For min del var det bare å gratulere hund og fører med en uforglemmelig dag i skogen.

1999 – en liten oppsummering

JAKTSESONGEN (PÅ FUGL) ER FORBI for denne sesongen. Nå er det kun kosejakt etter mår og annet som disse hundene skjeller på. Nå fikk vi noen jaktturet i løpet av sesongen som frembrakte mange gode og flotte naturopplevelser. Det er bare en ting som er så synd – Jaktseongen i Norge er så alt for kort !

Hva er det som har skjedd i klubben i løpet av et kalender år ?

Vi har blitt flere medlemmer. Pr 31.12.1999 var vi 244 medlemmer. Av dette var 214 hovedmedlemmer, 17 familiemedlemmer, 17 utenlandske medlemmer og 1 æresmedlem. Ser vi på fordelingen av medlemmer innen Norge så ligger hovedtyngden i Hedmark, Oppland og Akershus (nesten 70 %).

Det er stadig flere som går jaktprøver, og de som først har startet en gang gjør det gjerne flere ganger. Men det er mange av de samme som går igjen år etter år, men i 1999 er det kommet til flere nye en "vanlig". I alt der det registret 72 innbetalinger for å starte på jaktprøve! Dessuten var 1999 det første året hvor det ble arrangert fast prøve i tre landsdeler, på Østlandet, i Trøndelag og i Nordland. I alt ble det arrangert 4 fast prøver.

Klubben gjennomførte to dommerkurs i løpet av 1999. Dette medfører at dommerkapasiteten bedres, men vi trenger fortsatt flere jaktprøvedommere.

I 1999 ble også de nye jaktprøve-reglene tatt i bruk. Etter mange års arbeid av enkeltpersoner i klubben har vi nå like jaktprøve-regler innen Norden. Alt har ikke gått på skinner under denne prosessen, men vi er nå i mål. Ut fra dette har vi et meget godt samarbeid med den svenske klubben !

Klubben skulle gjerne ha arrangert flere medlemstreff. Vi har alle mye å lære om hvordan vi blir bedre jegere og hundeeiere. Det å treffe likesinnede på utstillinger, jaktprøver, kurs og annet tror jeg er positivt. Vi har en utfordring i at medlemmene er spredt utover og det fort blir lange avstander.

Klubbens økonomi er god. Men vi kan ikke over flere år tillate oss underskudd. I 1998 hadde NSFN et stort overskudd. Dette brukte vi av i 1999 og kommer også til å bruke av i 2000. I 1999 investerte vi i opplæring av jaktprøvedommere. I 2000 skal vi arrangere Nordisk Mesterskap og det vil koste oss en del penger.

Det er et generasjonsskifte på gang blant hundene våre. Etterspørselen etter valper er større en tilbudet. Det som er viktig for klubben er at vi når frem med god informasjon til nye valpekjøpere. Dette har vi til en viss grad lyktes med, men vi jobber stadig for å bli bedre.

Kvalitet på alt vi gjør kan bli bedre. På alt i fra Spets Nytt til brev fra sekretæren. Dette er et arbeid som må gå kontinuerlig, men alt arbeid i og for klubben gjøres på dugnad så jeg vil be dere ha litt tålmodighet og en vis forståelse.

Årsmøtet er rett rundt svingen. Jeg håper å se flest mulig nye medlemmer der.

Sekretæren

Tid: 10.00
Sted: Skaslien gjestgiveri, Kirkenær
Dommer: Harald Aune
Klasser: Alle klasser (*Hvis tiden strekker til blir det et uoffisielt valpeshow på slutten av dagen, påmelding på stedet og kr 50,- pr valp.*)
Påmelding: Karin Ruus, Ask Gård, 1482 Nittedal, tlf. 67 07 17 06
Påmeldingsfrist: Snarest
Pris: kr 250,- (Innbetales på kontonr.: 0532 10 65564)

Innstilling til regler for arrangering av Norgesmesterskap (NM) for halsende fuglehunder

Antall deltakere

Ti (10) deltakere pluss fjorårets mester. For å få en geografiske rettferdig fordeling i forhold til hvor medlemmene bor kan dette gjøres ved hjelp av forhåndstall. Deler vi Norge på tvers vil det være naturlig å bruke samme grense som ellers. Det vil si Sør-Trøndelag og nordover som en geografisk enhet (område 1) og Sør-Norge som en (område 2). I område 1 er det ca. 50 medlemmer som utgjør 25 prosent av medlemstallet. I område 2 er det ca 160 medlemmer som utgjør 75 prosent. Denne fordelingen bør danne grunnlaget for antall plasser i NM. *(Bli noe av det samme systemet SSF benytter ved sin Skallkung tevling, alle lokalklubber er representert.)*

Fordeling

Antall deltakere	Område 1	Område 2
10+1	3	7

Antall deltakere er justert opp til nærmeste hele tall for område 1, og tilsvarende ned for område 2. Dette forholdet må justeres i forhold til den enhver tid gjeldene medlemsfordeling.

For å få delta i norgesmesterskapet må hunden minst ha oppnådd en 3. premie. Hvis et område ikke fyller opp alle plassene kan de ledige plassene fylles opp fra det andre området, forutsatt at hundene tilfredsstiller premie kravet. Hvis ti hunder ikke har oppnådd en 3. premie arrangeres NM med det antall hunder som tilfredsstiller premie kravet.

Tidspunkt

NM arrangeres som en tidligprøve hvert år, siste helg før 10. september. NM arrangeres annenhvært år i område 1 og 2. Det første NM arrangeres i område 1 høsten 2000.

Kvalifisering

Foregående jaktprøvesesong (21/8 – 31/3) brukes som kvalifiseringen. De hundene med høgest poengsum får anledning til å melde seg på. Når to hunder har lik poengsum skal den yngste prioriteres. Alternativt kan det brukes nest høyeste poengsum, osv. Årets jaktprøvesesong gjelder som kvalifisering til NM år 2000. Årets spets kan få plassen til tittelforsvareren.

Resultat oppnådd under NM gjelder ikke som kvalifisering til NM påfølgende år.

De fire (4) beste i NM skal representere NSFN i nordisk mesterskap det påfølgende år. De neste hundene er fortløpende reserver til landslaget.

Kåring av NM

Den hunden som har høyest poengsum en av to dager kåres som norgesmester. Ved lik poengsum rangeres hundene etter beste poengsum på den andre starten. Står de fremdeles likt skal den yngste hunden kåres til mester.

Reserver

Område 1: 2

Område 2: 3

Disse må også ha oppnådd minst 3. premie.

Enstemmig

Jaktprøveutvalget sin innstilling var enstemmig, og ble fattet etter en grundig, seriøs og konstruktiv diskusjon. Hvor fordeler og ulemper ble diskutert.

Hovedstyrets vedtak

Hovedstyret vedtok i styremøte 23.januar 2000 at det skal arrangeres norgesmesterskap i henhold denne innstillingen. Med følgende presiseringer:

1. Årets spets er kun direkte kvalifisert til NM år 2000
2. Tittelforsvarer vil være automatisk kvalifisert, påfølgende år
3. Som kvalifisering gjelder kun jaktprøver registrert av NKK

En foreløpig oversikt over hvem som er kvalifisert til NM 2000 (Lista er uoffisiell)

Område 1

(FS) Lakka-R, Tore Bjørnbet, 78p (kvalifisert som årets spets 1999, sannsynligvis)

(FS) Peik II, Tor Ivar Sundseth, 75p

(FS) Riika, Per Vatnan, 63p

(FS) Päivi, Bjørnar Rasch Nilsen, 57p

Reserver

(FS) Talvi, Knut Østmo, 56p

(N) Kaisa, Kenneth Hansen, 50p

Det er startet 8 forskjellige hunder på jaktprøve i område 1. Da er ikke svenske hunder medregnet. Ingen flere hunder har oppnådd premiering.

Område 2

(FS) Isa Ole-Johan Mohn, 86p

(FS) Tikko, Ole Jørgen Klaseie, 86p

(FS) Zennta, Roy Nilsen, 75p

(FS) Janca, Trond Gundersen, 70p

(FS) Pirri, Martin Løvtjernet, 54p

(FS) Anja, Bengt Sundkøien, 52p

(N) Frøy, Jan Jansen, 50p

Reserver

Ingen (Det er ikke flere hunder som har gått til premiering. Hvis noen trekker seg eller blir forhindret fra å starte vil det bli benyttet reserver fra område 1.)

Det er startet 14 forskjellige hunder på jaktprøve i område 2. Da er ikke svenske hunder medregnet.

Tankeeksperiment

Hvis kvalifiseringen kun hadde vært fortløpende etter poengsum ville det kun ha blitt en endring i forhold til dagens modell med inndeling i to områder med antall plasser. Den eneste norrbotenspetsen som er kvalifisert ville blitt byttet ut med en finsk spets.

Jaktprøveutvalget

Jaktprøvedommere!

Alle jaktprøveprotokoller fra spredtprøver må sendes inn til nedenstående adresse så snart som mulig etter 31.mars 2000.

Roy Nilsen
Skutlesvegen 46
5700 Voss

Dette er **VIKTIG** for at prøvene skal bli godkjent av NKK.

Jaktprøveutvalget

Så er vi i gang igjen!

E NDA EN GANG SPRETTER FOLK OPP AV SOFAEN og sender sinte brev til hovedstyret, når det blir fattet vedtak man ikke er enig i. Hvorfor kommer det aldri noen kreative forslag i forkant fra disse engasjerte medlemmene? Det har ikke vært noen hemmelighet at det skulle utarbeides et opplegg for arrangering av norgesmesterskap. Når man har sterke meninger om hvordan dette skal gjøres hadde det vært naturlig å ta et initiativ i forkant. Hvorfor skal alltid noen bare sitte å kjeft i ettertid, mens man overlater til andre å gjøre arbeidet? Men som kjent er det jo lettest å kritisere i etterkant.

Vær litt positiv?

Det vil være en mye bedre løsning å ta seg en lang tur med hunden og la den værste frustrasjonen og sinne forsvinne med svetten. Når det er gjort kan man sette i gang de positive og kreative tankene, la dem strømme fritt. Til slutt samler man all positiviteten og kreativiteten på et papir og sender det som et konstruktivt forslag til hvordan man på en bedre måte kan løse en spesifikk problemstilling. Slik jeg har forstått det er det ikke sakt at den valgte modellen skal være endelig til all tid. Det må være rom for å prøve seg fram uten at verden går under av den grunn.

Opptre ryddig

Hovedstyret har i denne konkrete saken forhold seg til fakta, og da synes jeg det er ufint å true med utmelding selv om man føler seg urettferdig behandlet. Verden er ikke rettferdig og vil aldri bli det. Men når det er tatt utgangspunkt i fakta så bør det respekteres: Ca. 75 prosent av medlemmene bor sør for Trøndelag, og det blir startet flest forskjellige hunder på jaktprøve i sør. Man må gjerne mene noe annet, men det er virkeligheten. Det finnes sikkert mange gode modeller som ivaretar denne situasjonen uten at noen bør føle seg urettferdig behandlet. Men da bør man legge forslagene på bordet. Hvis man ikke er villig til å bidra konstruktivt, bør man holde stilt.

Liten forskjell

Når vi ser resultatet av tankeeksperimentet med en fortløpende kvalifisering kontra valgte modell, greier jeg ikke helt å se hva som er urettferdig/problemet. Men jeg er kanskje litt treg i oppfattelsen, eller kanskje litt for positiv og framtidsrettet. Det er ikke alt nytt som biter?

Med et ønske om at flere tenker positivt og bidrar til at klubben utvikler seg i positiv retning. Jeg håper at vi har noen gir framover også, ikke bare revers?

Roy Nilsen

KÅRING AV ÅRETS SPETS

Nå som det skal arrangeres både spesialutstilling og Norsk Mesterskap (jaktprøve) for halsende fuglehunder vil det være korrekt å legge både jaktprøver og utstilling til grunn for kåringen av årets spets. Ved bruk av en slik modell vil man kåre den mest komplette hunden.

Årets Spets kåres utfra både jaktprøve og utstillingsresultater gjennom et kalenderår, fra 01.01 til 31.12. Resultatet fra de to beste jaktprøver og beste resultat fra en utstilling vil være tellende. Det er kun resultater registrert av NKK som er gjeldende.

DET BENYTTES FØLGENDE SYSTEM:

De to høyeste poengsummene oppnådd på jaktprøve legges sammen med poeng gitt etter beste resultat oppnådd på utstilling.

Tabell 1. Følgende poengskala benyttes for oppnådd resultat på utstilling:

Resultat	Poeng
BIS ved NSFN sin spesialutstilling	100
BIR ved NSFN sin spesialutstilling	95
BIM ved NSFN sin spesialutstilling	90
NV og Nord-V	90
BIS ved andre utstillinger	90
BIR ved andre utstillinger	85
BIM ved andre utstillinger	80
Hunder tildelt Cert eller CK	80
Hunder i CHK som ikke får CK	75
1. AK, UK og JK ved alle typer utstilling	70
2. AK, UK og JK ved alle typer utstilling	50
3. AK, UK og JK ved alle typer utstilling	30

Begrunnelsen for at det gis mest poeng for resultat på NSFN sin spesialutstilling er at dette er desidert den utstilling som er vanskeligst å vinne i Norge p.g.a antall startende hunder.

Disse kriteriene er gjeldende for kåring av årets spets i år 2000.

Styret

Februar 2000.

1954
Svein Heggedal
1954 Setskog

RETURADRESSE:
BENGT SUNDKØIEN
MAURSTIEN 5
1930 AURSKOG

A-BLAD

